

andre Maader, paa hvilke man kan hjælpe her og vistnok bør hjælpe og tillige til Fordel for Statskassen, saaledes at man kan faa et bedre Stattesystem og samtidig styrke vort bærende Erhverv. Der har jo været diskutereet meget om Beskyttelse og Frihandel; jeg skal ikke komme ind paa dette, men sikkert er det, at det bærende Erhverv, Jordbruget, trænger ubetinget til Støtte, for at det kan kæmpe sig frem under de nuværende ugunstige Forhold. Jeg kalder det det bærende Erhverv, skønt det forleden Dag blev paastaet af det ærede Medlem for Horsens (Wulff), at bærende Erhverv i Landet var ethvert Erhverv i det Forhold, hvori det beskæftigede Mennesker. Dette er selvfølgelig fuldstændig fejlagtigt. Der er ikke Tvivl om, saaledes som jeg paaviste med Hensyn til Staten, at det er Jordbruget, der ikke alene betaler og støtter baade Stat og Kommune, men ogsaa tilvejebringer alle de Verdier fra Udlandet, som betinge Landets øvrige Erhvervslov, og for saa vidt den toldbestyttede Industri yder os nogen Hjælp, da er det kun paa den Maade, at vi maa betale den 1 Kr. for hver 50 D., den saa tilbyder at købe for fra os. Det toldbestyttede Industrierhverv er jo saa langt fra at være bærende, at det tværtimod er baaret, ikke noget fribaarnt Erhverv, men et særdeles velbaarent Erhverv, baade naar man ser hen til Statsraadstitlerne og til deres Indtægt. Men det kan ikke nægtes, at en saadan Del af vort Jordbrug, som f. Eks. Sukkerroedyrningen, ubetinget trænger til at hjælpes fra Statens Side, og det mener jeg kunde gøres netop i Forbindelse med en ny Skatteordning. Naar man i Stedet for at toldbestytte denne Industri, som koster Staten og Folket betydeligt til Fabrikkerne, hjælp Sukkerdyrkerne paa den Maade, at der oprettedes Andelsfabrikker, hvorved Staten traadte hjælpende til, og Staten da fastsatte en Pris, med hvilken Køerne skulde betales, og derefter Nettoudbyttet af Fabrikationen blev delt i et vist Forhold mellem Staten og Koedyrkerne, kunde Staten paa den Maade faa en passende Afgift af denne Fabrikation uden i mindste Maade derved at oprette nogen Beskyttelse for Enkeltmand. Selvfølgelig maatte Koedyrkerne ud af Forholdet til de nuværende Sukkerfabrikker, som jo have taget hele Indtægten af den Beskyttelse, der gives. Paa samme Maade mener jeg, at Brændevinsspørgsmaalet kunde ordnes. Jeg er en absolut Modstander af, at man for at føre denne Skat igennem skulde gaa til en forøget Brændevinsstat, men derimod mener jeg ubetinget, at vi kunne naa til en for Jordbruget heldig Ordning af dette Spørgsmaal derved, at Brændevins-

fabrikationen bliver et Monopol for Staten. Saa kommer det tilbage i sin naturlige Orden, som tidligere her i Landet ligesom i alle andre Lande var den, at Naasprittfabrikkerne ligge ude paa Landet til Støtte for Jordbruget. I det Øjeblik de ligge derude, og Staten forbeholder sig Rektifikationsapparaterne og da modtager Naaspritten og fastsætter Naasprittens Pris hvert Aar efter Verdensmarkedets Pris, medens man paa den aarlige Finanslov eller for længere Tid fastsætter det rektificerede Produkts Pris, Brændevinens Pris, opnaas det, at i Stedet for, at den nuværende høje Beskyttelsestold gaar i Fabrikanternes Lomme, kommer den Staten til gode. Der opnaas en Ting til, og det er, at idet Staten fastsætter Prisen, lader den samtidig Produktet sælge rundt i Kommunerne ved en eller flere bestemte Salgsmænd, og kun ved disse. Kjøagtig paa samme Maade, som man i de Lande, hvor der er Tobaksmonopol, overdrager til enkelte i hver Kommune at sælge Produktet til bestemte for hele Riget fastsatte Priser, skulde det da være Udsælgeren af Brændevin forbudt at handle med andet end Brændevin og forbudt at udstænke noget som helst til Nydelse paa Stedet. Derved kan man gøre Beværternæring fri, naar Salget af Brændevin til Drikning paa Stedet udelukkende overlades til dem og berøves alle andre Købmænd og Forhandlere, men da ogsaa med Forbud mod, at Beværtere sælge ud af Huset eller stænke paa Kredit eller i øvrigt give sig af med anden Handel eller Næring. Derved tilfredsstiller man ikke alene de Fordringer, Afholdssagen kan stille og Beværternes Krav paa fri Næring, men man tilfredsstiller ogsaa Statens Lørd og støtter i høj Grad Jordbruget i Landets fattigere Egne, thi det er aldeles unaturligt, at hele Brændevinsproduktionen af fiskale Grunde er henlagt til Byerne i Stedet for at være knyttet til Landet, som den skulde være, og hvor den vilde tillade Jordbruget paa hensigtsmæssig Maade at udnytte Kartoflen og den simple Sæd. Man har indvendt, at det vilde fremme Drikkeriet paa Landet, at Brænderiet bliver bragt tilbage paa sit naturlige Sted, men ligesom man i Mejerierne kan forhindre, at Folkene spise Smørret og drikke Fløden, maa man ogsaa kunne forhindre, at de drikke Brændevinen i Landbrænderierne. Jeg tror, at det vilde være en Ordning af Brænderisagen, hvorved Staten kunde staa sig uden at skade nogens Interesse. Den vilde faa en betydelig Indtægt, og det vilde blive en Støtte baade for Jordbruget og for Vedrueligheden i Landet. Endelig er det efter min Mening en Selvfølge, at man lige